

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců JUDr. Milana Podhrázkého, Ph.D., a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **Mgr. B. D.**, zastoupená JUDr. Christianem Choděrou, advokátem se sídlem Malá Štěpánská, Praha 2, proti žalovanému: **Rektor Univerzity Palackého v Olomouci**, se sídlem Křížkovského 511/8, Olomouc, ve věci ochrany proti nečinnosti žalovaného, o námitce podjatosti soudců ve věci vedené u Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci pod sp. zn. 65 A 74/2019,

t a k t o :

Soudci Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci JUDr. Zuzana Šnejdrlová, Ph.D., Mgr. Jana Volková a JUDr. Petr Hlušík, Ph.D., **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 65 A 74/2019.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně se v řízení označeném v záhlaví obrátila na Krajský soud v Ostravě – pobočku v Olomouci (dále jen „krajský soud“) s žalobou na ochranu proti nečinnosti žalovaného. Ta má spočívat v nevydání nového rozhodnutí v řízení vedeném podle § 47c zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (dále jen „zákon o vysokých školách“). Jak ze žaloby plyne, předchozí rozhodnutí žalovaného, kterým rozhodl o neplatnosti vykonání státní závěrečné zkoušky žalobkyní, zrušil krajský soud rozsudkem ze dne 28. 3. 2019, čj. 64 A 18/2018-47. Žalovaný sice podal proti rozsudku kasační stížnost, která však nemá odkladný účinek, a v mezidobí uběhla stopadesátidenní lhůta pro vydání rozhodnutí podle § 47d odst. 1 zákona o vysokých školách.

[2] Poté, co byl informován o tom, že byla věc přidělena k rozhodování senátu 65 A krajského soudu, vznesl žalovaný námitku podjatosti vůči všem členům tohoto senátu. Podle jeho názoru jsou všichni členové tohoto senátu vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, neboť rozhodovali v dřívějších řízeních, v nichž byl žalovaný rovněž v pozici žalovaného, přičemž rozhodli v jeho neprospěch. V této souvislosti odkázal na řízení vedená pod sp. zn. 65 A 72/2018 a sp. zn. 65 A 91/2016.

[3] K této námitce soudci senátu 65 A JUDr. Zuzana Šnejdrlová, Ph.D., Mgr. Jana Volková a JUDr. Petr Hlušík, Ph.D., shodně uvedli, že nemají žádný poměr

k projednáváné věci, k účastníkům řízení nebo k jejich zástupcům a nepodíleli se na projednávání nebo rozhodování správním orgánem nebo v předchozím soudním řízení

[4] Nejvyšší správní soud k uplatněné námitce podjatosti předně uvádí, že integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Princip nestranného, nezávislého a spravedlivého rozhodování představuje základní pilíř a předpoklad fungování soudní moci a všichni soudci jsou povinni jej ctít a naplňovat.

[5] Odrazem uvedeného principu je ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), které uvádí, že soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, *„jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednáváné věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.“* Důvodem vyloučení je tedy taková povaha subjektivního vztahu soudce k věci samé, k účastníkům či jejich zástupcům, která je natolik objektivizovatelná, že lze důvodně pochybovat o soudcově nepodjatosti. Při úvahách o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. je nicméně nutno postupovat velmi obezřetně, neboť jde o výjimku z ústavní zásady, podle které nesmí být nikdo odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny). Tak, jak zákon a na něj navazující rozvrh práce určuje osobu zákonného soudce, je tato příslušnost zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze proto jen výjimečně a ze závažných důvodů, které mu, alespoň potenciálně, brání rozhodnout v souladu se zákonem, nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, čj. Nao 19/2003-16).

[6] Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. může *„účastník nebo osoba zúčastněná na řízení namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.“*

[7] Jak plyne z citovaného ustanovení § 8 odst. 5 s. ř. s., námitka podjatosti, kterou účastník řízení může uplatnit, musí být odůvodněna a účastník řízení v ní musí uvést konkrétní skutečnosti, z nichž tvrzenou podjatost dovozuje. V nyní projednáváné věci žalovanému konkrétně vadí, že senát, jemuž byla věc nyní přidělena, v minulosti rozhodoval v jiných jeho věcech a rozhodl v jeho neprospěch. Na základě spisových značek, na které žalovaný odkázal, Nejvyšší správní soud zjistil, že ve věci sp. zn. 65 A 72/2018 rozhodoval krajský soud o žalobě směřující proti rozhodnutí žalovaného, kterým zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí děkanky právnické fakulty o ukončení studia z důvodu nesplnění jednoho z předmětů. Ve druhé věci, na kterou žalovaný odkázal (sp. zn. 65 A 91/2016) jako žalovaný figuroval jiný orgán veřejné moci, a to Vězeňská služba

pokračování

České republiky, Generální ředitelství vězeňské služby ČR. Tato věc se tudíž žalovaného nijak nedotýkala.

[8] Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že samotná skutečnost, že se soudci senátu 65 A podíleli na rozhodování v jiné věci stejného účastníka, ještě jejich podjatost založit nemůže, neboť ze samotného § 8 odst. 1 s. ř. s. jednoznačně plyne, že soudce nemůže být vyloučen z rozhodování věci pouze proto, že rozhodoval v jiné věci téhož žalobce (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2017, čj. Nao 143/2017-56, ze dne 13. 4. 2016, čj. Nao 80/2016-38, a ze dne 13. 11. 2014, čj. Nao 389/2014-40). Ve svém usnesení ze dne 6. 1. 2005, čj. Nao 56/2004-54, č. 545/2005 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uvedl, že smysl právní úpravy vyloučení soudce z důvodu jeho podílu na předchozím soudním řízení „*spočívá ve vyjádření principu instanční oddělenosti řízení před jednotlivými funkčně příslušnými soudy jako záruky vnitřní nezávislosti soudní soustavy, a tím i práva každého na spravedlivý proces. S ohledem na specifika správního soudnictví je nutno pojem „předchozí soudní řízení“ interpretovat tak, že tutéž věc nemůže u krajského soudu a poté u Nejvyššího správního soudu projednávat a rozhodovat stejný soudce.*“ Obdobně v usnesení ze dne 19. 3. 2003, čj. Nao 2/2003-18, č. 53/2004 Sb. NSS, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podíl soudce na rozhodování v předchozím soudním řízení ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s., který zakládá důvod pro jeho vyloučení, se týká toliko rozhodování ve stejné věci u soudu nižšího stupně; předchozím soudním řízením není řízení v jiné soudní věci, byť by se i týkala týchž účastníků.

[9] Výjimkou by bylo, kdyby v dříve projednávaných věcech nastaly jisté specifické skutečnosti – např. forma jednání a způsob vystupování soudce či celkový průběh ústního jednání, které mohlo být pro posouzení námitky podjatosti důležité. Na jejich základě si totiž soud může učinit náhled na vnější stránku nestrannosti, tj. posoudit, zda v projednávané věci existují objektivní okolnosti, které by mohly vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má určitý, nikoliv nezaujatý vztah k věci, účastníkům nebo jejich zástupcům ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s. (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2018, čj. Nao 164/2018-83).

[10] Z výše uvedeného proto jednoznačně plyne, že pouhá skutečnost, že totožný senát v minulosti ve zcela jiné věci rozhodl v neprospěch žalovaného, není překážkou pro to, aby se nyní totožný senát krajského soudu (navíc v částečně odlišném složení) zabýval jinou věcí, v níž je žalovaný opět účastníkem řízení. Pokud by pohled žalovaného dovedl Nejvyšší správní soud *ad absurdum*, vedl by v případě některých jiných orgánů veřejné moci, které jsou ve správním soudnictví žalovány ve stovkách či tisících věcí, pravděpodobně k vyloučení všech soudních senátů Nejvyššího správního soudu, jelikož lze prakticky s jistotou tvrdit, že jednotlivé senáty nerozhodly vždy pouze v jejich prospěch. Jelikož námitky žalovaného neobsahují žádné jiné skutečnosti, které by bylo možno podřadit pod důvody podjatosti ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s., a ani z vyjádření shora jmenovaných soudců neplyne nic, co by mohlo založit pochybnost o jejich nepodjatosti, dospěl Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného k závěru, že námitka podjatosti není důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že soudci Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci JUDr. Zuzana Šnejdrová, Ph.D., Mgr. Jana Volková a JUDr. Petr

Hlušík, Ph.D., nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 65 A 74/2019.

[12] Závěrem Nejvyšší správní soud pouze podotýká, že žalovanému by měla být výše uvedená východiska rozhodná pro posouzení námitky podjatosti velmi dobře známa, jelikož Univerzita Palackého v Olomouci, v jejímž čele stojí, již dříve v jiné věci vznášela vůči soudnímu senátu 65 A krajského soudu obdobnou námitku podjatosti, o které zdejší soud již rozhodl usnesením ze dne 31. 10. 2018, čj. Nao 234/2018-32, stejně jako nyní.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 19. listopadu 2019

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu